

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003246

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 18-10-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єрмоленко Олександр Владиславович

2. Oleksandr V. Yermolenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 21-11-2024

Спеціальність за освітою: інженер з експлуатації засобів електрозв'язку

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ЄРМОЛЕНКО

Олександр Владиславович ID 7029

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені

В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені

В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.09, 14.09.03

Тема дисертації:

1. «Педагогічні ідеї та наукова діяльність В. Є. Лобурця (1930–2006 рр.)»

2. Pedagogical Ideas and Scientific Activity of V. Ye. Loburets (1930–2006)

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню наукової діяльності та узагальненню педагогічних ідей В. Є. Лобурця, виявленню можливостей їх використання у сучасній педагогічній науці та практиці. Досліджено джерельну базу студіювання педагогічних ідей та наукової діяльності В. Є. Лобурця, яку систематизовано за такими групами: архівні документи державних установ, закладів освіти, що містять відомості про життя та педагогічну діяльність ученого; наукові праці В. Є. Лобурця (історичний, загальнопедагогічний, історико-педагогічний, методичний, краєзнавчий, біографічний напрями) та науково-педагогічні студії, які пов'язані із визначенням теоретико-методологічних засад, суспільно-історичного та освітньо-наукового контексту дослідження; нормативно-регламентаційні джерела та матеріали, які дозволили студіювати особливості державного регулювання освіти досліджуваного періоду; масові джерела, які надали змогу з'ясувати місце і

роль В. Є. Лобурця в тогочасному науково-освітньому просторі та громадсько-культурному житті Полтави й Полтавщини; усноісторичні джерела, які містять оригінальну інформацію щодо освітніх ідей та викладацької діяльності В. Є. Лобурця (наративні інтерв'ю, бесіди, спогади колег та учнів ученого); ілюстративні матеріали та фотоматеріали, що відбивають життя, педагогічну та наукову діяльність ученого. Досліджено історіографію проблеми та з'ясовано, що науково-педагогічна спадщина В. Є. Лобурця не була предметом окремого історико-педагогічного дослідження. Обґрунтовано теоретико-методологічні засади вивчення творчої спадщини вченого, зокрема наукові підходи (цивілізаційний, біографічний, культурологічний, синергетичний, феноменологічний, герменевтичний, критеріально-комплексний та парадигмальний). Розкрито базові чинники формування науково-педагогічного світогляду вченого: суспільно-політичні, соціально-економічні, культурно-освітні, особистісні. Визначено основні періоди науково-педагогічної діяльності В. Є. Лобурця: I (1956–1967 рр.) – особистісне, наукове і професійне становлення вченого; II (1968–1980 рр.) – набуття наукового досвіду, вдосконалення науково-педагогічної майстерності вченого; III (1981–2002 рр.) – професійне зростання як педагога, вченого та організатора наукової діяльності. Схарактеризовано науково-педагогічну діяльність ученого як історико-педагогічний феномен. Виокремлено її провідні напрями: викладацький, науково-дослідницький, організаційний. Виявлено педагогічні ідеї В. Лобурця: методологія наукового і навчального пізнання (пріоритетність формування критичного мислення особистості; необхідність інтеграції науки з усіма сферами людської діяльності; комплексне поєднання теоретичного й практичного аспектів пізнання й навчання; важливість забезпечення активності й самостійності студентів та учнів тощо); загальнодидактичні та ціннісно-світоглядні засади навчально-виховного процесу (значущість збереження історичної пам'яті та формування національної свідомості для процесів державотворення, визначення національного та громадянського спрямування освіти; встановлення оптимального співвідношення досягнень науки та змісту освіти, піднесення його виховної місії; вагомість формування системи моральних, духовних, естетичних, національних цінностей; індивідуалізація навчально-виховного процесу тощо); управлінські аспекти в освіті та науці (пріоритетність впровадження нових педагогічних технологій і методик, підтримка експериментальних підходів та інноваційних програм; демократичність, колегіальність, виваженість у прийнятті рішень; гуманістичне ставлення, повага до викладачів та студентів; спрямованість на стимулювання колег до професійного розвитку; дотримання академічної доброчесності та професійної етики тощо); добір та професійна підготовка майбутніх учителів (критичне ставлення до ранньої профілізації учнів; єдність процесів формування педагогічної майстерності та постійного самовдосконалення; гармонійне поєднання освітньо-виховних традицій та прогресивного педагогічного досвіду; визнання ключової ролі практики у процесі професійної підготовки майбутніх учителів тощо). Обґрунтовано перспективні напрями використання педагогічних ідей вченого в сучасному освітньо-виховному просторі України.

2. The dissertation is dedicated to the study, generalization, and application of the pedagogical ideas of V. Ye. Loburets in contemporary pedagogical science and practice. The research investigates the following sources related to Loburets' pedagogical ideas and scientific activities: archival documents (state and educational institution records containing information about Loburets' life and pedagogical work); scientific works (Loburets' publications in historical, general pedagogical, historical-pedagogical, methodological, regional studies, and biographical research); scientific-pedagogical studies (research examining the theoretical-methodological foundations, socio-historical, and educational-scientific context of the study); regulatory and normative sources (materials related to state education regulation during the examined period); mass sources (materials clarifying Loburets' role in the scientific-educational sphere and socio-cultural life of Poltava and the Poltava region); oral history sources (interviews, conversations, and recollections of Loburets' colleagues and students); illustrative materials (photographs and other materials reflecting Loburets' life, pedagogical, and scientific activities). The historiography of the issue has been examined, and it has been established that the scientific and pedagogical legacy of V. Ye. Loburets has not been the subject of a separate historical-pedagogical study. The theoretical and methodological foundations for studying the scholar's creative legacy have been substantiated, including scientific approaches such as the civilizational, biographical, cultural, synergetic, phenomenological, hermeneutic, criterion-

complex, and paradigmatic approaches. fundamental factors shaping the scholar's scientific and pedagogical worldview have been revealed, including socio-political, socio-economic, cultural-educational, and personal factors. The main periods of V. Ye. Loburets's scientific and pedagogical activity have been identified: I (1956–1967) – personal, scientific, and professional formation of the scholar; II (1968–1980) – acquisition of scientific experience and refinement of the scholar's scientific-pedagogical mastery; III (1981–2002) – professional growth as a teacher, scholar, and organizer of scientific activities. The scholar's scientific-pedagogical activity is characterized as a historical-pedagogical phenomenon. Its key directions have been highlighted: teaching, research, and organizational work. The pedagogical ideas of V. Loburets have been identified, including: methodology of scientific and educational cognition (the priority of developing critical thinking in individuals; the necessity of integrating science with all spheres of human activity; the comprehensive combination of theoretical and practical aspects of cognition and education; the importance of ensuring student and pupil activity and independence, etc.); general didactic and value-based principles of the educational process (the significance of preserving historical memory and fostering national consciousness for nation-building processes, defining the national and civic orientation of education; establishing an optimal balance between scientific achievements and the content of education, enhancing its educational mission; the importance of forming a system of moral, spiritual, aesthetic, and national values; the individualization of the educational process, etc.); management aspects in education and science (the priority of implementing new pedagogical technologies and methodologies, supporting experimental approaches and innovative programs; democratic, collegial, and balanced decision-making; humanistic attitudes, respect for teachers and students; the focus on encouraging colleagues towards professional development; adherence to academic integrity and professional ethics, etc.); selection and professional training of future teachers (a critical stance on early student specialization; the unity of the processes of developing pedagogical skills and continuous self-improvement; a harmonious combination of educational traditions and progressive pedagogical experience; the recognition of the key role of practice in the professional training of future teachers, etc.). Prospective directions for utilizing the scholar's pedagogical ideas in the modern educational space of Ukraine have been substantiated.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Єрмоленко О. В. Педагогічна постать В. Лобурця в історико-педагогічному вимірі. Педагогічні науки. Полтава, 2021. Вип. 78. С. 236–245.
- Єрмоленко О. В. Зміст науково-педагогічної діяльності Василя Лобурця. Естетика і етика педагогічної дії. Полтава ; Київ, 2023. Вип. 28. С. 63–73.
- Єрмоленко О. В. Біографічний підхід в дослідженні педагогічної персоналії Василя Лобурця (1930–2006). Педагогічні науки. Полтава, 2023. Вип. 82. С. 109–113.
- Єрмоленко О. В. Інноваційна спрямованість науково-педагогічної спадщини Василя Лобурця. Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка: збірник наукових статей / За заг. ред. О.В. Гузенко. Суми: ФОП Цьома С.П., 2021. С. 126–128.
- Єрмоленко О. В., Семеновська Л. А. Педагогічна постать Василя Лобурця в контексті освітньо-культурологічних трансформацій кінця ХХ – початку ХХІ століття. Сучасні соціокультурні процеси: компетентісно-аксіологічний аспект. Матеріали ІІІ Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 10–11 листопада

2021 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. С. 177–182.

- Єрмоленко О. В. Науково-педагогічна діяльність В. Лобурця. Дидаскал : часопис /Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2021. № 22. С. 210–212.
- Єрмоленко О. В. Науковий доробок академіка Василя Лобурця в контексті соціокультурного простору України. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу. Матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 7–8 грудня 2021 р.). Полтава : ПЕП, 2022. С. 341–345.
- Єрмоленко О. В., Семеновська Л. А. Василь Лобурець – організатор наукової роботи талановитої молоді. Управлінський дискурс макаренківської педагогіки. Матеріали XXI Міжнар. науково-практ. конф. (м. Полтава, 10–11 березня 2022 року). Полтава, 2022. С. 55–57.
- Єрмоленко О. В. Педагогічна постать Василя Лобурця: сучасний погляд. Дизайн-освіта майбутніх фахівців: проблеми та перспективи. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 10–11 квітня 2022 р.). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 142–146.
- Єрмоленко О. В., Семеновська Л. А. Наративний характер дослідження науково-педагогічної персоналії Василя Лобурця. Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції. Матеріали Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Івано-Франківськ, 19–20 травня 2022 р.). Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника 2022. С. 242–246.
- О. В., Семеновська Л. А. Теоретико-методологічні засади дослідження педагогічної постаті Василя Лобурця (1930–2006). Збірник наукових праць викладачів, аспірантів, магістрантів і студентів фізико-математичного факультету / ПНПУ імені В. Г. Короленка; редкол. : Т. М. Барболіна (голов. ред.) та ін. Полтава : Астроя, 2022. С. 188–191.
- Єрмоленко О. В., Семеновська Л. А. Розвиток ідей музейної педагогіки в творчості Василя Лобурця. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 8–9 грудня 2022 р.). Полтава: ПЕП, 2023. С. 318–322.
- Єрмоленко О. В. Педагогічна спадщина Василя Лобурця: методологічний інструментарій. Ресурсно-орієнтоване навчання в «3D»: доступність, діалог, динаміка Матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 22–23 лютого 2023 року). Полтава : ПУЕТ, 2023. С. 859–865.
- Єрмоленко О. В. Ідеї музейно-педагогічної діяльності в творчій спадщині В. Є. Лобурця. Дидаскал : часопис /Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка. Полтава, 2023. С. 72–76.
- Єрмоленко О. В. Організаційно-наукова діяльність Василя Лобурця. Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу. Матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., (5–6 грудня 2023 р.). Полтава : ПЕП, 2024. С. 233–236.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення системи підготовки учителів

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U114718

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеновська Лариса Аполлінаріївна

2. Larysa A. Semenovska

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9881-7307

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Басенко Руслан Олександрович

2. Ruslan O. Basenko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9760-6321

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"

Код за ЄДРПОУ: 30373644

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 23, Київ, 03115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вовк Мирослава Петрівна

2. Myroslava P. Vovk

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9109-9194

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21593122

Місцезнаходження: вул. Максима Берлінського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фазан Василь Васильович

2. Vasyl V. Fazan

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9823-3704

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаченко Андрій Володимирович

2. Andriy V. Tkachenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4408-2653

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мокляк Володимир Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мокляк Володимир Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лобач Катерина Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна